

NALEVING ALCOHOLVERSTREKKING DOOR HOTSPOTS AAN JONGEREN ONDER DE 18 JAAR

Hoe staat het met de verkrijgbaarheid van alcohol voor Friese jongeren via de zogenaamde hotspots? Hotspots zijn locaties die populair zijn onder jongeren. Bij deze locaties komen jongeren die mogelijk alcoholhoudende drank aankopen. In hoeverre houden deze Friese alcoholverstrekkers zich aan de wettelijke leeftijdsgrens van 18 jaar voor de verkoop van alcohol? In deze factsheet zijn de resultaten van dit hotspotnalevingsonderzoek in 2019 weergegeven.

WAAROM IN 2019 EEN SPECIFIEK HOTSPOTONDERZOEK?

Bron: Jeugdmonitor 2019

De reden dat dit hotspotonderzoek in 2019 zich alleen richt op hotspots is om de naleving juist via deze essentiële verstrekkers, waar de risico's het grootst zijn, goed in kaart te brengen. De kans op een overtreding van Artikel 20 lid 1 van de Drank- en Horecawet (leeftijdsgrens) is hier groter is dan bij locaties waar weinig tot vrijwel geen jongeren komen. Het richten op hotspots heeft als doel dat iedere gemeente, met de beperkte middelen die beschikbaar zijn, gerichte en efficiënte preventie- en handavingsacties kunnen opzetten daar waar het in eigen gemeente het meest noodzakelijk is.

Alcoholgebruik onder 12- tot en met 17-jarigen in Fryslân

Ooit alcohol gedronken: heel glas of meer	38%
Alcohol gedronken: slokjes en heel glas of meer (laatste 4 weken)	30%
Bingedrinken: 5 drankjes of meer per gelegenheid (laatste 4 weken)	20%
Ooit aangeschoten of dronken geweest	27%
Aangeschoten of dronken geweest (laatste 4 weken)	15%

ONDERZOEKEN NIET MET ELKAAR TE VERGELIJKEN

In dit onderzoek is een nauwkeurige selectie gemaakt van circa 250 hotspots in Friesland. Deze locaties zijn twee keer bezocht door 17-jarige mystery shoppers. In de nalevingsonderzoeken van 2015 en 2017 zijn circa 580 alcoholverstrekkers onderzocht via 17-jarige mystery shoppers. Zij hebben bij supermarkten, slijterijen, horeca, cafetaria's, jongerencentra, sportkantines en evenementen geprobeerd om alcohol te kopen. In deze onderzoeken zijn de bezochte locaties op een andere wijze geselecteerd en zijn er ook non-hotspots meegenomen. Dat wil zeggen dat reguliere alcoholverstrekkers zijn bezocht, waarvan niet met zekerheid te zeggen is dat het (destijds) een populaire plek onder jongeren is geweest om te drinken. Hierdoor zijn de hotspotonderzoekscijfers van 2019 niet één-op-één te vergelijken met de cijfers van eerdere nalevingsonderzoeken.

Het doel van dit hotspotonderzoek is het in kaart brengen van de hotspots in Friesland én het in kaart brengen van de huidige naleving van de leeftijdsgrens bij deze verkooppunten.

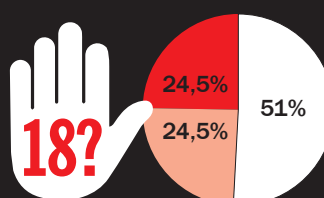

1. NALEVINGSPERCENTAGE HOTSPOTS FRYSLÂN

Aantal hotspotbezoeken (250 locaties)	505
Aantal keer naleving	185
Nalevingspercentage hotspots	36,6%

Uit de resultaten blijkt dat het nalevingscijfer in 2019 36,6 procent is. Dit betekent dat in 36,6 procent van alle aankoopogingen een verkoper (hotspot) géén alcohol verkocht aan de 17-jarige mystery shopper.

2. AANTAL KEER CORRECTE NALEVING BIJ DE TWEE KEER BEZOCHTE VERKOOPPUNTEN

Aantal keer correcte naleving van de wet bij tweemaal bezochte verkooppunten

- = 0x correcte naleving
- = 1x correcte naleving
- = 2x correcte naleving

3. CORRECTE NALEVING PER TYPE VERKOOPPUNT

Het nalevingspercentage bij de verschillende hotspots (zie 'Type verkooppunt' in tabel rechts) loopt uiteen. De naleving is het hoogst bij slijterijen en supermarkten die zijn aangemerkt als hotspot.

Type verkooppunt	Naleving Fryslân 2019
Cafetaria's	15,0%
Evenementen	18,2%
Horecagelegenheden	39,0%
Jongeren centra	24,1%
Slijterijen	73,8%
Sportkantines	28,6%
Supermarkten	71,2%
Gemiddelde	36,6%

4. GEPLEEGDE INTERVENTIES

Een verkoper kan verschillende interventies toepassen om de leeftijd van de koper te controleren. Een interventie kan zijn: het vragen naar leeftijd, het vragen naar een identiteitsbewijs of beide. Bij 243 van de 505 aankoopogingen paste de verkoper geen interventies toe in het verkoopproces (48.1%). Dit leidde in alle gevallen tot verkoop van alcohol in plaats van naleving van de wet.

Interventies	Enkel leeftijd gevraagd	Enkel ID gevraagd	Leeftijd + ID gevraagd	Niets gevraagd	Eindtotaal
Aantal	11	202	49	243	505
Correcte naleving	0	153	32	0	185
Nalevingspercentage	0,0%	75,7%	65,3%	0,0%	36,6%

Toegepaste interventies per type hotspot	Niets gevraagd		Enkel leeftijd gevraagd		Enkel ID gevraagd		Leeftijd + ID gevraagd	
	Aantal	Naleving	Aantal	Naleving	Aantal	Naleving	Aantal	Naleving
Cafetaria's	67,5%	0%	5%	0%	20,0%	50,0%	7,5%	66,7%
Evenementen	62,6%	0%	4%	0%	23,2%	65,2%	10,1%	30,0%
Horecagelegenheden	46,5%	0%	1,3%	0%	41,5%	77,3%	10,7%	64,7%
Jongeren centra	72,4%	0%	0%	0%	13,8%	75,0%	13,8%	100,0%
Slijterijen	19,0%	0%	0%	0%	76,2%	93,8%	4,8%	50,0%
Sportkantines	53,6%	0%	3,6%	0%	32,1%	63,0%	10,7%	77,8%
Supermarkten	11,5%	0%	0%	0%	80,8%	78,6%	7,7%	100,0%

5. INZET VAN HULPMIDDELEN

De verkoper kan gebruik maken van diverse hulpmiddelen zoals een ID-swiper of leeftijdsbandje. Dit kan het controleren van de leeftijd van een mogelijke minderjarige koper makkelijker maken.

Hulpmiddelen	Aantal	Correcte naleving	Nalevingspercentage n.a.v. hulpmiddel
Intoetsen geboortedatum	40	37	92,5%
ID-swiper	7	7	100,0%
Leeftijdsbandje	6	4	66,7%
Stempel	2	2	100,0%
Totaal	55	50	90,9%

6. HERHALING HOTSPOTONDERZOEK IN 2021

Het hotspotonderzoek is in de eerste helft van 2019 uitgevoerd en wordt in de eerste helft van 2021 op dezelfde manier herhaald, omwille van de vergelijkbaarheid. Over twee jaar wordt de beschikbaarheid van alcohol aan minderjarigen wederom bij deze hotspots onderzocht. Binnen de verschillende categorieën en gemeenten wordt dan bekeken welke verbeteringen er zijn.

